

LAUSUNTO

Opetusministeriölle

Tekijänoikeudet työ- ja virkasuhteissa

Piraattipuolueen yleinen näkemys tekijänoikeuksista on, että kaikki teosten epäkaupallinen hyödyntäminen pitäisi vapauttaa, ja taloudellisten oikeuksien suoja-aika lyhentää 5-10 vuoteen julkaisuhetkestä. Mainitun 5-10 vuoden suoja-ajan aikana tekijän tulisi saada teoksensa kaupallisesta käytöstä korvausta.

Tekijällä itsellään tulee olla aina mahdollisimman laaja oikeus hyödyntää tekemäänsä teosta, erityisesti epäkaupallisessa tarkoituksessa. Kilpailevan toiminnan harjoittamisen kieltojen tulee olla mahdollisimman suppeita. Piraattipuolueen näkemyksen mukaan ehdotettu laki saattaisi johtaa käytännössä kilpailevan toiminnan määritelmän laajenemiseen, mikä rajoittaisi tekijän oikeutta hyödyntää teoksiaan. Tällainen kehitys ei ole suotavaa. Piraattipuolue toivoo, että alkuperäisen tekijän oikeuksia huomattavasti rajoittavien sopimusten käyttö luovilla aloilla vähenisi.

Teosten käytön ja hyödyntämisen tulee olla mahdollisimman helppoa ja laajaa. Vanhat sopimukset eivät saisi rajoittaa liikaa teosten hyödyntämistä teknologian kehittyessä. Jos työnantajalla on jo käyttöoikeus teokseen, kuten julkaisu-oikeus tietyssä formaatissa, julkaisun pitäisi olla sallittua muissakin formaateissa, etenkin sellaisissa, jotka vastaavat tarkoitukseltaan alkuperäistä formaattia, mutta joita ei ole vielä keksitty sopimuksen solmimishetkellä. Tekijän pitäisi kuitenkin saada jonkinlainen korvaus käyttöalan laajenemisesta (Piraattipuolueen ehdottaman 5-10 vuoden suoja-ajan puitteissa). Joustavimmat ratkaisut saadaan kuitenkin pääasiassa aikaiseksi sopimusoikeudellisin menettelyin.

Piraattipuolue pitää hyväksyttävänä tavoitteena sitä, että työnantaja voisi nykyistä vapaammin hyödyntää taloudelliselta merkitykseltään kaikin puolin vähäisiä työsuhteessa tehtyjä teoksia, kuten erilaisia muistioita ja ohjeita. Tekijälle taloudellisesti merkityksellisten teosten kaupallisten käyttöoikeuksien tulisi säilyä yksinomaan tekijällä, ellei erikseen ole sovittu muuta (Piraattipuolueen ehdottaman 5-10 vuoden suoja-ajan puitteissa).

Lakia tulisi muuttaa julkishallinnon osalta siten, että kaikki virkamiesten virkatehtävissään luomat teokset olisivat täysin vapaita tekijänoikeudesta. Verovaroilla luotujen teosten tulisi olla aina veronmaksajien vapaasti hyödynnettävissä.

Ehdotetun lain todellisia vaikutuksia on vaikea arvioida. Esityksessä on joitakin merkittäviä epäselvyyksiä, kuten ilmaisu "vakiintunut käytäntö".

Piraattipuolueen näkemyksen mukaan ehdotettu laki ei olennaisesti lisää teosten hyödynnettävyyttä ja saattaisi rajoittaa tekijän itsensä oikeutta hyödyntää teostaan haluamiinsa tarkoituksiin. Tämän vuoksi Piraattipuolue ei kannata ehdotettua lakimuutosta, vaikka pitääkin joitakin siihen sisältyviä tavoitteita hyväksyttävänä.

Puheenjohtaja Pasi Palmulehto

Puoluesihteeri Ahto Apajalahti

